

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת דברים

אור

כבוד הבריות:

דברים פרק א (א) אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן, במדבר, בערב, מול סוף, בין פארן, ובין תפל ולבן, וחרצת, ודי זהב: (ט) ואמר אליכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי שאת אתכם: (י) יקח אליהם חרפה אתכם ויחנכם היום ככוכבי השמים לרב: (יא) יקח אלהי אבותכם יסף עליכם ככם אלה פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם: (יב) איכה אשא לבדי מרחכם ומשאכם וריבכם:

רמז לשבעה חטאים:

והרחיב בדברי תוכחה מבוארת ומפורשת? ה: עוד שואלים המפרשים משה רבנו פותח את תוכחתו לא אוכל לבדי כיון שהנכם ככוכבי השמים ולכן איכא אשא לבדי מרחכם וריבכם אך באותו דיבור מברכם יוסף עליכם אלה פעמים הרי יהיה עוד יותר קשה להנהיגם?

בנוהג שבעולם:

כאשר נתבונן מנהג העולם לחשוב שצריך לדבר דוגרי בשפת העם, דהיינו לומר בפירוש בפנים את הפנים או את ההערה שרוצה להעיר לזולת, ומתוך אימרה שהוא אדם אמיתי ואינו מסתתר מאחרי דבריו ולזאת מעדיף לומר הכל בפנים, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו לא זה הדרך להוכיח את הזולת ואין במידה זו מידת האמת אלא חוסר רגישות כלפי הזולת כמו שנבאר.

חושש לכבודן של ישראל:

ובזה נבוא לביאור הדברים דבר ראשון: מכאן אנו למדים כיצד צריך להוכיח את חברו, שהרי משה רבנו אמר ברמזו ללמדנו למרות כל חטאי עם ישראל משה נזהר בכבודן שלא יתביישו ומוכיחין ברמז בלבד שרק הם יבינו והכל בכדי לחוס על כבוד חברו, ולא לדבר בפירוש הכל בפנים כטועים בדרכם, כי הגם שיש מצוה להוכיח את חברו אך צריך להיות זהיר שלא תהיה מצוה הבאה בעבירה. כאשר רמזו המפרשים בפסוק הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא שאמנם מצוה להוכיח אבל חובת המוכיח לא להיכשל בעבירה בתוכחתו.

הטעם שהוכיחן סמוך למיתתו:

דבר שני: אנו למדים על עניין מקום התוכחה, פרשי דברים פרק א (ג) ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש – מלמד שלא הוכיחן אלא סמוך למיתתו. ממי למד, מיעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתתו. אמר, ראובן בני, אני אומר לך מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו, כדי שלא תניחני ותלך ותדבק בעשו אחי. וכו'. ומקורו בספרי דברים פרשת

ופרשי דברים פרק א (א) אלה הדברים לפי שהן דברי תוכחות ומנהג כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל: ורמז להם על שבעה חטאים: (א) פגם הביטחון. (ב) ע"ז פעור הפקרות תאוה. (ג) פגם באמונה ומסירות נפש. (ד) לה"ר. (ה) הכרת הטוב. (ו) מחלוקת. (ז) עגל זהב כמתבאר מדברי התרגום ורש"י, ולמרות זאת הכל ברמז מפני כבודן.

ונבאר את הרמזים כפי שעולה מהתרגומים כדלקמן. בעבר הירדן: מבואר בתרגום יונתן בן עוזיאל וכן באונקלוס שהכוונה למקום התוכחה ולא מרמז כלום. א' במדבר: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל שבא לרמז שאחרי קבלת התורה התלוננו מי יתן מותנו וכו' ונתן להם מן. ב' בערב: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל שהכוונה לחטא ע"ז פעור עם בנות מדין. ואונקלוס כתב דארגיו בערב. ג' מול סוף: כשראו המצריים התלוננו מי יתן מותנו. ד' בין פארן: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל על חטא המרגלים. ואונקלוס מבאר שהתלוננו על המן. ה' ובן תפל ולבן: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל מרמז על התלונות על משה על המן שנמאס קצה נפשנו בלחם הקלוקל, ובשר. ו' וחצירות: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל על מחלוקת קרח וי"א לה"ר של מרים, ואונקלוס ביאר שהתלוננו על בשר. ז' ודי זהב: מבאר בתרגום יונתן בן עוזיאל וכן האונקלוס לרמז על עגל זהב.

שאלות:

א: השאלה שנשאלת מדוע משה רבנו הוכיחן ברמזים דקים עד שניתן לבאר כל תיבה בפירוש אחר ולא הוכיחן בפירוש על מעשיהם? ב: עוד קשה מדוע היה נצרך הפסוק לכתוב "כל" ישראל ולא מספיק אל ישראל? ג: מדוע הוצרך לפרש לנו את מקום התוכחה מה הדבר מלמדנו? ד: עוד קשה אמנם משה רבנו התחיל את תוכחתו ברמז, אך מה התועלת הרי אחר כך האריך

בית: רח' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רח' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

הסבר מדוע בהמשך משה האריך בתוכחה:

דבר רביעי: מדוע אח"כ האריך משה, ראיתי ב"מענינה של תורה" שהקשה בשם האמרי אלימלך הרי כתב רש"י על הפסוק אלה הדברים לפי שהן תוכחות אמרן ברמז מפני כבודן, וקשה הרי אח"כ בהמשך האריך בתוכחה? ותירץ דבתחילה התחיל ברמז כיון שהרועה להוכיח אסור להלבין פני חבריו, והיות וראה שהתעוררו לחזור בתשובה האריך לפרט כיון שהחזור בתשובה נהפכים לו הזדונות לזכויות לכן האריך להרבות בזכויות. והוסיף שם בשם קדושת הלוי לבאר דברי המדרש ולקחתם לכם ביום הראשון ראשון לחשבון עוונות, וביאר מפני דאחרי ימים נוראים יתכן וחזרו בתשובה מחמת יראה, אך לאחר שמגיעים החגים ורצים לקיום מצוות מתברר שכל מעשיהם מתוך אהבה.

במחלוקת קורח

(א) וענין זה מצינו בכמה מקומות עד כמה התורה חסה על כבוד הבריות: כאשר מצינו במחלוקת קרח כתוב פרשת קרח פרק יז פסוק (א) וַיִּדְבֹּר יִקְוֹן אֱלִימֶשֶׁה לְאֹמֶר: (ב) אֲמֹר אֶלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ מִכֵּין הַשִּׁרְפָּה וְאֶת־הָאֵשׁ זִרְחֵהּ לֵאמֹר כִּי קָדְשׁ: וכתב האור החיים במדבר פרק יז פסוק (ב) אמור אל אלעזר. כביאורו השני וז"ל מעם אלעזר וכו' או לצד שעל ידי אהרן נעשה המשפט ומתו מקריבי המחתות לא רצה ה' שיעשה על ידו הרמת המחתות: והכונה בזה אמור אל אלעזר להוציא המחתות ולא לאהרן כדי לא לצער את עדת קרח שהוא נבחר, הרי אפי' רשעים אין גורמים לבזיונם יותר ממה שמגיע, וק"ו אדם לחבירו.

באתון של בלעם:

(ב) כמו כן מצינו בבלעם כתוב בפרשת בלק פרק כב פסוק (לג) וַתִּרְאֵנִי הָאֵתָנוֹן וַתֵּטֵן לִפְנֵי זֶה שְׁלֹשׁ רִגְלִים אוֹלֵי נֶטְתָּה מִפְּנֵי כִי עָתָה גַּם־אֶתְכֶּה הָרְגָתִי וְאוֹתָהּ הִחַיִּיתִי: אמרו חז"ל אחרי שהאתון דיברה עם בלעם מתה, כדי לא לבייש בלעם שזו האתון שהוכיחה אותו, והיינו אפילו רשע כבלעם דואגת התורה שלא יתבייש. ופרש"י ואותה החייתי, ועתה מפני שדברה והוכיחה תדבק ולא יכולת לעמוד בתוכחתה, כמו שכתוב (פסוק ל) ויאמר לא. על כן הרגתיה, שלא יאמרו זו היא שסלקה את בלעם בתוכחתה ולא יכול להשיב, שחם המקום על כבוד הבריות, וכן (ויקרא כ, טו-טז) ואת הבחמה תהרגו, וכן (שם) והרגת את האשה ואת הבחמה: וכן הוא במדרש אגדה במדבר פרק כב סימן לג [לג] כי עתה גם אותכה הרגתי [ואותה החייתי]: אינו אומר הנחת, אלא החייתי, מכאן שהרגה המלאך, לפי שבאה

דברים פסיקא ב וז"ל דבר אחר ויהי בארבעים שנה, מלמד שלא הוכיחם אלא סמוך למיתה ממי למד מיעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתה שנאמר [בראש' מט א] ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, [שם בראשית מט ג] ראובן בכורי, ובי אין אנו יודעים שראובן בכור אלא מלמד שאמר לו ראובן בני אומר לך מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו כדי שלא תניחני ותלך ותדבק בעשו אחי, ומפני ארבעה דברים אין מוכיחים את האדם אלא סמוך למיתה, א: כדי שלא יהא מוכיחו וחוזר ומוכיחו, ב: ושלא יהא חבירו רואהו ומתבייש ממנו, ג: ושלא יהא בלבו עליו, ד: וכדי שיפרשו ממנו בשלום שהתוכחה מביאה לידי שלום ע"כ. וכן בקצת שינוי במדרש תנאים לדברים פרק א פסוק ג. וכתב החת"ס בתורת משה דהיות וטבע האדם כאשר מוכיחין אותו מצטדק ומתירץ (כמאמר הכתוב בתהילים ותרא גנב ותירץ עימו) כרמזו אפילו אם רואים גנב יש לו תירוץ למה גנב, ולכן נתנו חז"ל עצה להוכיח סמוך למיתה כדי שלא יהיה באפשרותו להצטדק ולא יצטרך לחזור ולהוכיחו. ומשעם זה נראה דכדי להוכיח אם הוא מוכן לא להצטדק וישמע בשתיקה שפיר אפשר להוכיחו. הראת לדעת עד כמה חייב המוכיח לשקול בפלס את דבריו לפני שהוא מוכיח ולהתבונן מהי הדרך הטובה להוכיח בכדי שלא לפגוע ושהתוכחה תועיל ותרבה שלום ולא ההפך.

התוכחה צריכה להיות כאשר הוא רגוע:

עוד אנו למדים בענין התוכחה, כתב במענינה של תורה על הפסוק "אחרי הכותו את סיחון" מדוע רק אח"כ הוכיח את בני? ותירץ בשם חידושי הרי"ם דכל זמן שקיימים אותם עמים חזקים עדיין אין להם ביטחון שיכנסו לארץ ישראל, ולכן כאשר יוכיח אותם לא יתייחסו אליו מתוך שבלאו הכי לא בטוחים בעצמם שיכנסו לארץ, אולם לאחר מכן שכבר הרגו אותם שייך להוכיח ותתקבל התוכחה.

להוכיח חבירו בלי לפגוע בכבודו:

דבר שלישי: הנלמד בצורת התוכחה, הקשה מרן הב"ח מדוע כתוב "כל" ישראל? ותירץ בהקדם המהר"ם שיש מה ביאור הפסוק הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו הטא, וכתב לבאר שהכוונה ללמד את המוכיח לא יגרום לבייש החוטא, ולכן יוכיח את עמיתו באותו ענין שהחוטא נכשל והוא ישמע כדרך אגב ויתקן עצמו ולא יתבייש. ולכן משה הוכיח את כל בניו כדי שהחוטאים לא יתביישו אלא ישמעו בדרך אגב.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אותו לא רציתי מכינים אתם בכל שנה היה הרב דורש ומעורר לתשובה, השנה נפטר אך הרבנית אלמנתו מתפללת בעזרת נשים וכשתשמע שמישהו אחר דורש במקומו ודאי תזכור בדרשתו ותזכור את העדרותו ומקור דמעותיה יפתח, שאלו ומשום כך כדאי לוותר על זיכוי הרבים ביום הדין. **וענה** לא רק על כך אלא על הרבה יותר כלום יש זיכוי הרבים גדול יותר מהוצאת בני ישראל ממצרים חילוצם משעבוד קשה ומר והוצאתם ממ"ט שערי טומאה והקב"ה בכבודו ובעצמו כיבד בכך את משה רבינו בזיכוי הרבים שאין דוגמתו ומשה רבינו סירב שמא הדבר יפגע ברגשותיו של אהרן אחיו הגדול כי אין המטרה מקדשת את האמצעים ומצוה אינה יכולה לבוא בעבירה.

הזיכוי על חוסר האחדות:

אחר הדברים האלה נבין שלאחר שהזכירנו משה רבנו ברמז חזר להזכירנו בהרחבה אך הקדים לכך איכה אשא לבדי משאכם וריבכם והנכם ככוכבי השמים, ואינו יכול להנהיגם בגלל שהם מרובים, ומאידך מכרכם יוסף עליכם אלף פעמים שזה סותר לדבריו, אולם משה רבנו בא ללמדנו כהנחת יסוד לכל הכללונות המריכות והתלונות והקושי בהנהגת עם ישראל תלוי בדבר אחד חוסר האחדות ואהבת הזולת, וביאור דברי משה רבנו עפ"י **מש"כ מעינה של תורה** (ע' טז) **בשם אפיקי יהודה** שהנה מצינו את ברכת ריבוי עם ישראל בשני לשונות פעם כחול כעפר ופעם ככוכבים למרות ששניהם לא ניתן לספור אך עלינו להבין מדוע שינוי הלשון, בתחילה בירך את אברהם בראשית פרשת לך פרק יג פסוק (טז) **וְשָׁמַתִּי אֶת-זֶרְעֲךָ בְּעֶפְרַיִם הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲסִיכֹל אִישׁ לְמִנּוֹת אֶת-עֶפְרַיִם הָאֶרֶץ גְּסִזְרָעֶךָ יִמְנָה: וְאַחֲרַיִם הָעֵקֶדָה בְּרַכּוֹ בְּשֵׁנֵי הַלְשׁוֹנוֹת בְּרִאשִׁית פְּרִשְׁת וִירָא פֶּרֶק כִּב פֶּסוּק (יז) כִּי בָרַךְ אֲבְרָהָם וְהִרְבָּה אַרְבָּה אֶת-זֶרְעֲךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכִחְלוּ אֲשֶׁר עַל-שֵׁפֶת הַיָּם. וכן אצל יעקב בראשית פרשת ויצא פרק כח פסוק (יד) **וְהָיָה זֶרְעֲךָ בְּעֶפְרַיִם הָאֶרֶץ. וְאֵילּוּ אֵצֶל יִצְחָק בְּרַכּוֹ בְּרִאשִׁית פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת פֶּרֶק כו פֶּסוּק (ד) וְהִרְבִּיתִי אֶת-זֶרְעֲךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם. וכך משה רבנו אמר אחרי חטא העגל שמות פרשת כי תשא פרק לב פסוק (יג) **זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם ֹכֶךָ וְתִדְבֵּר אֱלֹהִים אַרְבָּה אֶת-זֶרְעֲכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם. ועוד מקומות? וכתב לבאר הדבר מרמז על שני מצבים בעם ישראל, כאשר בני מאוחדים ואוהבים זה את זה ואיש את רעהו יעזורו******

אל המלאך עם בלעם לדין, והרגה המלאך, ומה בכבוד הרשעים חשש, כדי שלא יאמרו בני אדם, זו שהזכירנו לבלעם הנביא והשתיקתו, על אחת כמה וכמה שהקב"ה חושש בכבודם של צדיקים, הדא הוא דכתיב ואת הבהמה תהרוגו:

בצער רבי יהושע:

(ג) וכן במסכת ברכות דף כז ע"ב במעשה דר"ג עם ר' יהושע שהעמידו וציערו והורידו את ר"ג ולא רצו להעמיד את ר' יהושע כדי לא לצער את ר"ג, כמה דואגים לכבוד הבריות.

בביזיון בר קמצא:

(ד) וכן מבואר במסכת גיטין דף נז ע"א ממעשה של קמצא דנחרב ביהמ"ק בגלל שביישו אותו, הוי אומר אפילו כבוד אדם בזוי הקב"ה תובע.

מעשה עם הרב מבריסק בזחירות כבוד חברו:

ומעשה שהיה עם הר' מבריסק שרצו לתקן פירצה עם שוחטים בחוץ וזימנו אסיפה ונכנס אחד מאותם שוחטים ולא רצו להתחיל האסיפה וניסו בני אדם להוציאו ולא רצה אלא א"כ הרב יוצאו וביקשו מהרב שיאמר לו לצאת ושתק ולא הסכים לומר דבר, ולכסוף הצליחו להוציאו באיזו דרך, ואמר להם הר' מבריסק הרי אנחנו לומדים ממעשה של בר קמצא בגלל ביזיונו הסתייע משמים לגרום לחורבן המקדש ובודאי לא היינו מצליחים אם הייתי גורם לביזיונו.

מעשה כיצד נזהר בפגיעת הזולת:

ובספר אוצרות התורה הביא מעשה שכתוב בספר מעילו של שמואל מסופר על קפידתו של רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל שלא יפגע מאן דהו מדרשותיו. כאשר הרב דבתי הורדנא נפטר באו הגבאים והמתפללים וביקשוהו שיאמר לפנייהם דברי כיבושין לפני כל נדרי היתה זו הזדמנות פז שאין דוגמתה דבר בעתו מה טוב הן בהרהור תשובה אחד בערב היום הקדוש יכול האדם לקנות את עולמו להחתם לחיים ולזכות בדין וכאן לפנינו מנין שלם המבקשים לשמוע ורוצים לקבל איזו זכות הרבים נפלא וכל המזכר את הרבים זכות הרבים תלויה בו והרי זו זכות עצומה גם עברו ליום הדין. **ורבי שמואל** אהרן סירב למרות הבקשות וההפצרות הרבות ואף לא נימק את הסירוב ופשיטא שכן בבית הכנסת לא שח אלא בתורה ותפילה אך לאחר התפילה כשהלך לביתו נשאל לסיבת סירובו הן יכול היה לעורר את הקהל לדמעות ולתשובה שלימה. **נענה ואמר** ידעתי בני ידעתי ודווקא משום כך מאנתי יכול הייתי לעורר לבכי והיה שם בכי אחד

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

חברו וכעס וכמובן דיבר בצורה מכוערת והשני הגיב בהתאם ולבסוף לקח אקדה וירה בו לא חשב מספיק על התוצאות כמובן שנתפס ונשפט ויושב כל ימיו במאסר והרב עליו עולמו, ולאחר מעשה יושב וחושב עד כמה היה טיפש שאיבד את כל עולמו את משפחתו ואת חירותו ואת עסקיו ואת שמחותיו וכו' והכל בשביל ויכוח על חניה שאין לה ערך, לזה יקרה שנאת חנם לעומת התוצאה הקשה שהביא על עצמו, בדומה לכך לצערנו אנחנו עדיין בחורבן הבית ובגלות ובשעבוד ולא זוכים לבניין בית המקדש בגלל שנאת חנם בשביל זמנות חסרי ערך לכל בר דעת כגון כבוד או קצת ממון או תחרות או איזה דיבור וכדומה בזמן שהכל חולף לעומת ההפסד הגדול של השראת השכינה הסרת השיעבוד השפע והברכה הרועה והשלוחה ההנהגה הרוחנית ועוד, ולכן חובה עלינו בימים אלו כאשר פוקדת המגיפה את העולם ואת הארץ עד כמה עלינו להתרומם ולהוקיע את השנאת חנם המושתתת על גזענות ועל אינטרסים אישיים ועל פוליטיקה ומאבדים את היקר מכל, הרי אין ספק שהמגיפה היא אות מהשמים על פירוד הלבבות נענשים מידה כנגד מידה להיות מרוחקים ומופרדים זה מזה משפחות וידידים, ולזאת החלש יאמר גיבור אני וישפיע כפי יכולתו כיצד לסלק את השנאת חנם ולהרבות אהבת חנם ובה נזכה שיסיר את המגיפה מעלינו ויבנה את בית מקדשנו אמן.

מוסר השכל:

העולה מדברנו לחוציא מלב הטועים שחושבים שלומר הכל בפנים הופך להיות איש אמת, אלא חייב כל אדם להיות נזהר בכבוד חברו, ואפילו עם בני ביתו שצריך לדעת לא להרבות בתוכחה כי אין משיגים את המטרה, ואף לשקול היטב כיצד ומתי להוכיח, ובראש מעיינו של המוכיח להיות נזהר בכבודו ואפילו ח"ו רשע גמור בקורה ועדתו או בלעם וק"ו לכל אדם שצריך יותר להיות זהיר כי אין המטרה מקדשת את האמצעים, ולא כמו אותם שוטרים שמצד אחד הם אמונים לשמור על החוק ועל בריאות העם אך מאידך מוציאים את התסכול על הציבור החרדי דבר שברור אינו נובע מתכלית המטרה, אלא הכל צריך להיעשות בדרכי נועם ובהבנה שחבל לטובת הכלל כדי לשמור על חיינו ואז הכל היה נראה אחרת, ועי"ז נרבה אהבה ואחווה שלום ורעות בפרט בימים האלה אשר אנו אכלים על חורבן בית המקדש שנחרב בעון שנאת חנם ויבנה במהרה בימנו בעבור אהבת חנם אמן ואמן.

בידידות ואהבה ובברכת שבת שלום ומבורך

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

